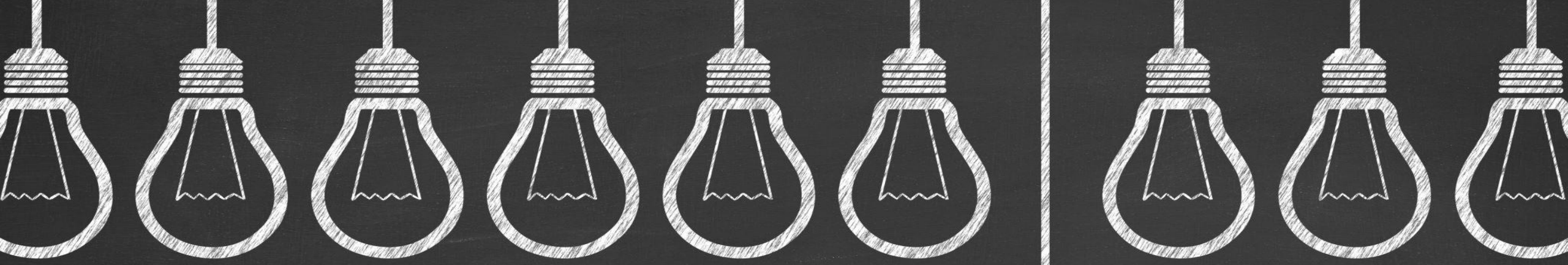

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja kirjaaminen

Tänään puhutaan näistä

- Lapsen vasu: mihin tätä asiakirjaa tarvitaan?
- Mitä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan?
- Miten kirjataan?
- Ketä varten vasua kirjoitetaan?

Miksi meillä on Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma?

”Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjataan valtakunnallisilla Varhaiskasvatussuunnitelman perusteilla, joiden pohjalta paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan.

Opetushallitus päättää varhaiskasvatussuunnitelman perusteista varhaiskasvatustlain mukaisesti.”

<https://okm.fi/varhaiskasvatuspalvelut>

Varhaiskasvatustlain luoman juridisen perustan pohjalta laadittu Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja paikallinen vasu antavat raamit laadukkaalle, yhdenvertaisesti toteutuvalle, inklusiiviselle varhaiskasvatukselle, jonka lähtökohtana on lapsen etu ja oikeus.

VALTERI

No entä sitten se lapsen varhaiskasvatussuunnitelma?

”Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman avulla asetetaan yhteisiä tavoitteita ja sovitaan yhdessä siitä, miten kunkin lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään suunnitelmallisesti varhaiskasvatuksessa inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Tarvittaessa lapsen vasuun kirjataan myös lapsen tuki ja sen toteuttaminen.”

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/lapsen-varhaiskasvatussuunnitelma-mallilomake-ja-ohjeistus>

Lapsen vasu on huoltajien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten sopimus siitä, mihin varhaiskasvatuksessa on juuri nyt tärkeää keskittyä lapsen kehityksen ja oppimisen näkökulmasta ja millaisilla toimintatavoilla lasta juuri nyt tuetaan.

VALTERI

Varhaiskasvatussuunnitelma on lakisääteinen asiakirja

Varhaiskasvatuslaki 2022, luku 5, 23 § ([16.12.2021/1183](#))

”Päiväkodissa tai perhepäivähoidossa olevalle lapselle on laadittava henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon toteuttamiseksi. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattava tavoitteet lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevalla tavalla sekä toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi. Lisäksi suunnitelmaan on kirjattava lapsen 15 b §:ssä tarkoitetun tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen sekä tuen vaikuttavuuden arviointi.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on laadittava yhteistyössä henkilöstön ja lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa. Sen laatimiseen osallistuvat lapsen opetuksesta, kasvatuksesta ja hoidosta vastaavat henkilöt.

Lapsen mielipide on selvitettävä ja otettava huomioon varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista ja tarkoituksenmukaisuutta on arvioitava, ja suunnitelma on tarkistettava vähintään kerran vuodessa. Tätä useammin se on tarkistettava, jos lapsen tarpeet sitä edellyttävät.”

HUOM!
Lapsen
varhaiskasvatussuunnitelma
on lakisääteinen asiakirja -
lapsen esiopetuksen
oppimissuunnitelma ei ole!

VALTERI

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tulee sisältää seuraavat asiat:

- lapsen kehitykseen ja oppimiseen liittyvät vahvuudet sekä lapsen kiinnostuksen kohteet
- lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi ja toteutumisen arviointi
- lapsen mahdollisesti tarvitsema tuki (luku 5)
- mahdollinen suunnitelma lääkehoidosta
- lapsen, henkilöstön ja huoltajan yhdessä sopimat asiat
- suunnitelman laatimiseen osallistuneet muut mahdolliset asiantuntijat
- tieto siitä, milloin suunnitelma on laadittu ja tarkistettu ja milloin suunnitelma tarkistetaan seuraavan kerran.

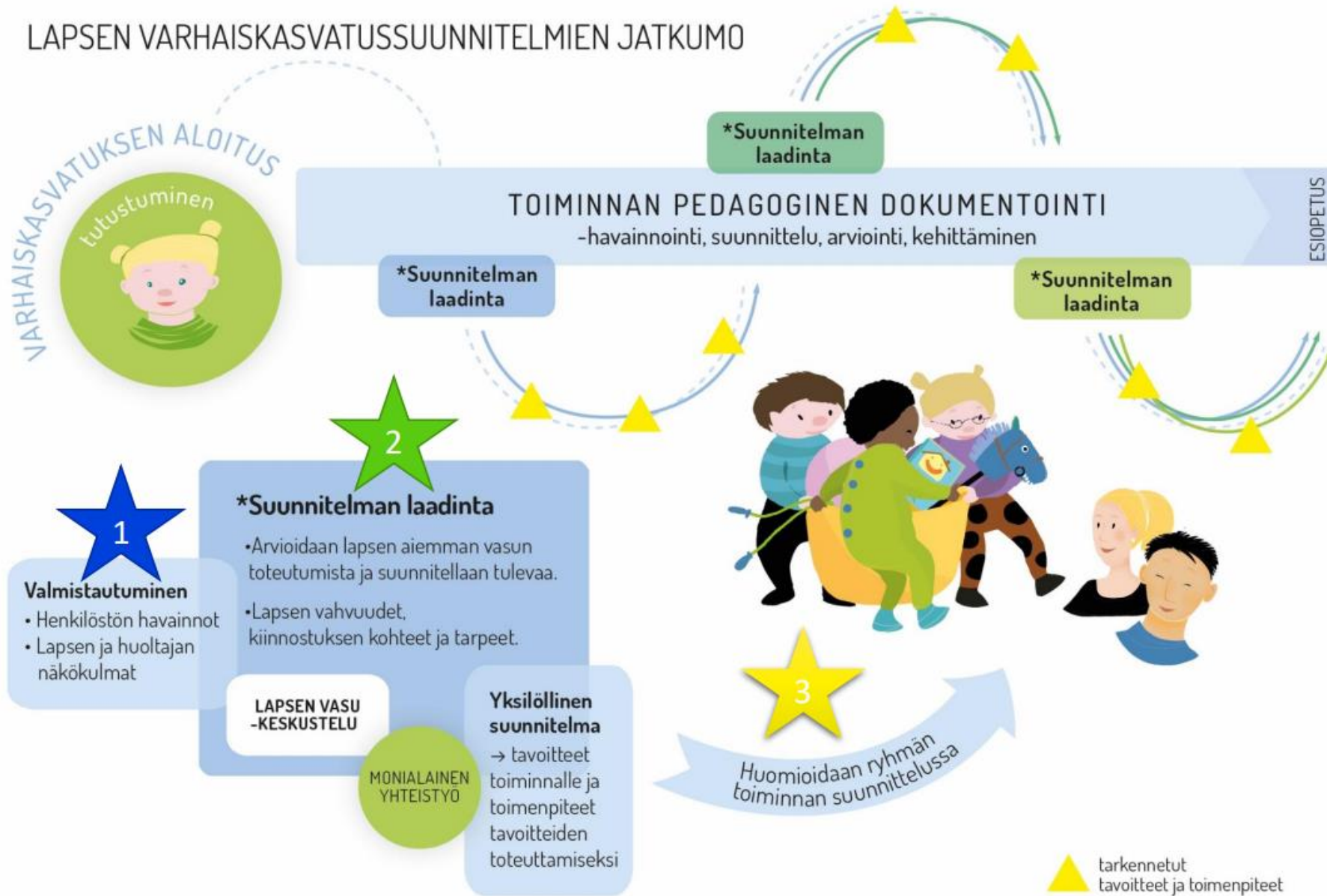
Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet luku 1.3

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_1.pdf

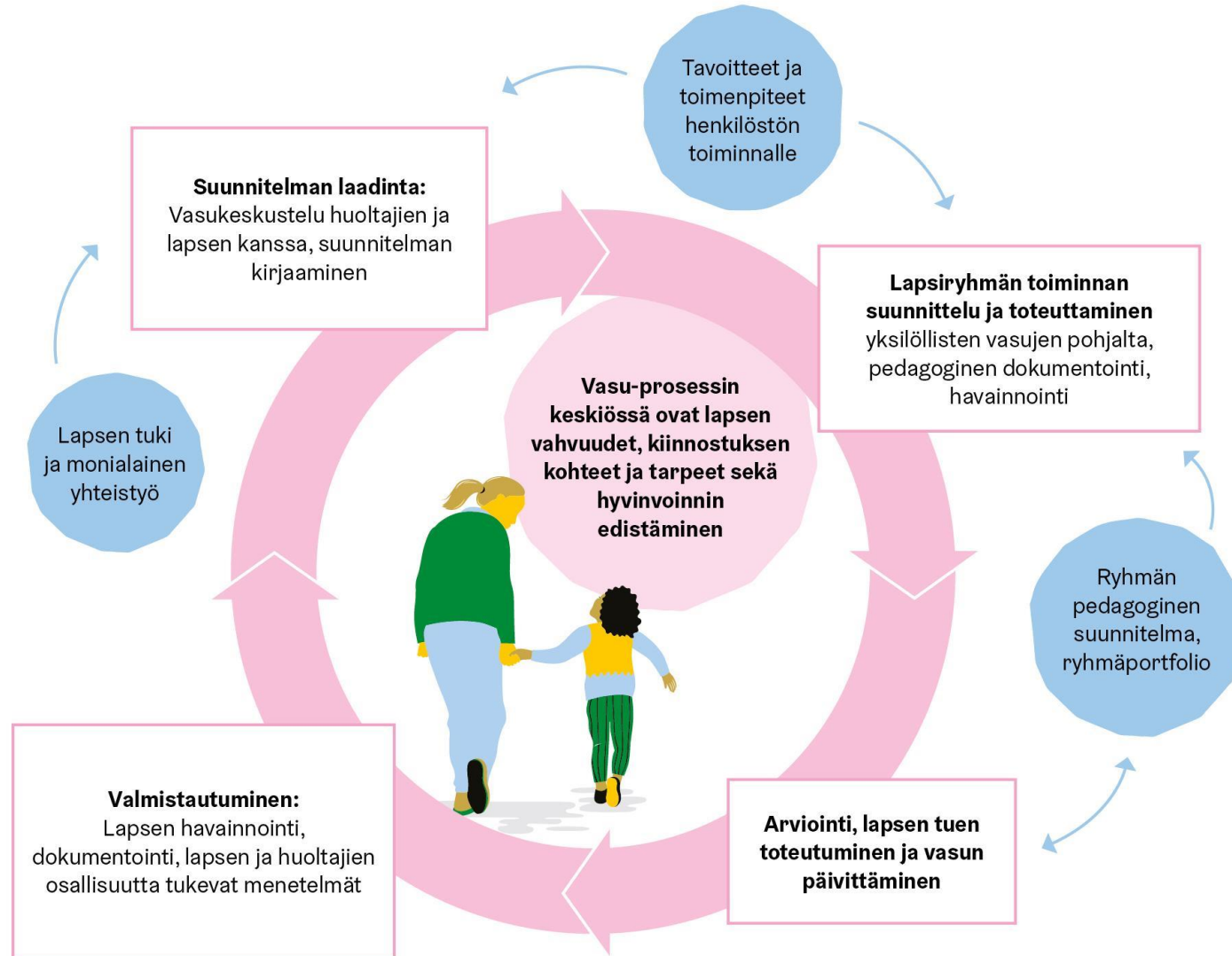

VALTERI

LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMIEN JATKUMO

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinta on jatkumo

Valmistautuminen:
Missä olemme nyt?

Vasu-keskustelu:
Mihin haluamme päästä?
Miten pääsemme perille?

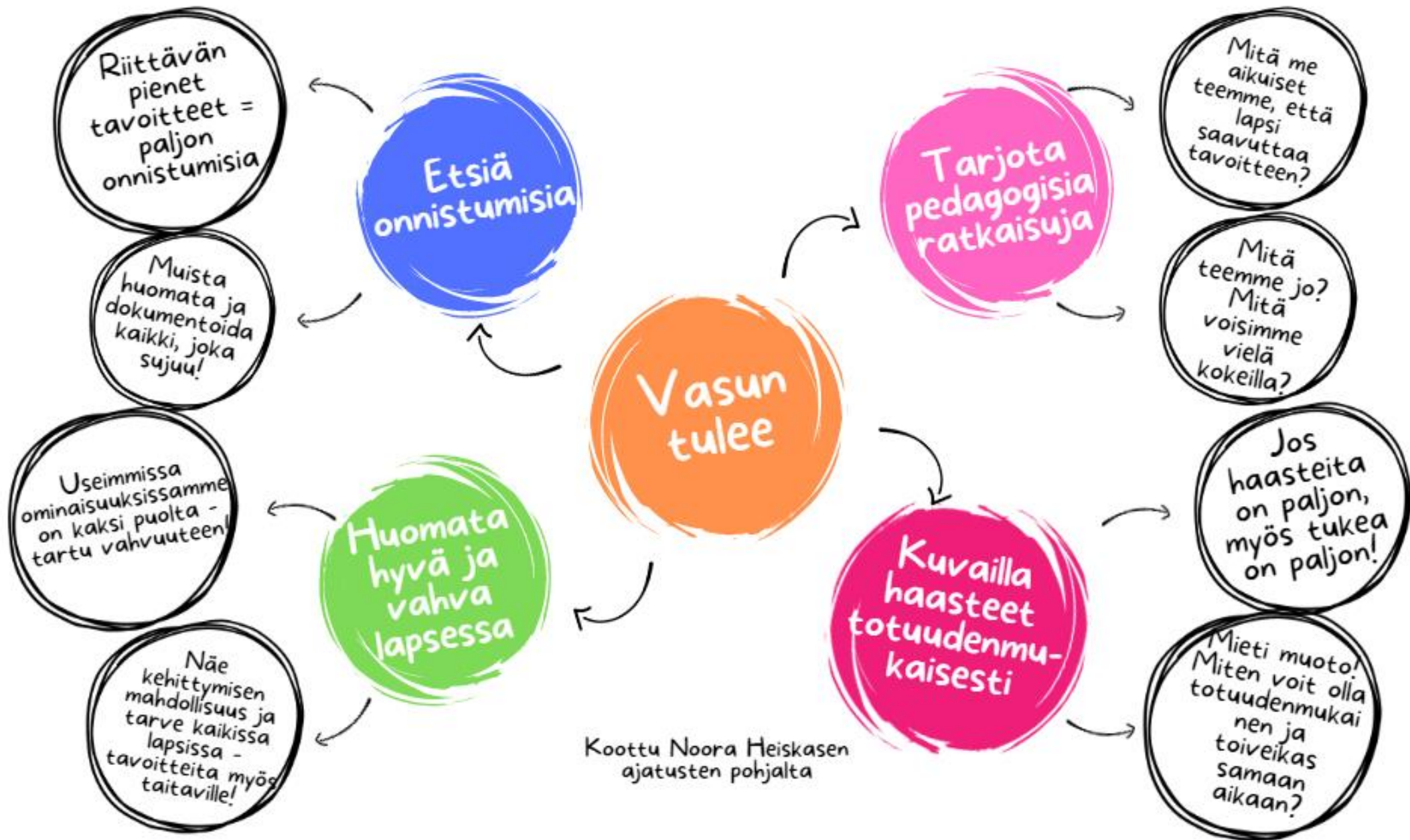

Arviointi:
Mihin päädyimme?

Riina Niutanen 2023

Koottu Noora Heiskasen ajatusten pohjalta

VALTERI

Noora Heiskanen:

Pedagoginen kirjoittaminen

Mistä kirjoitan?

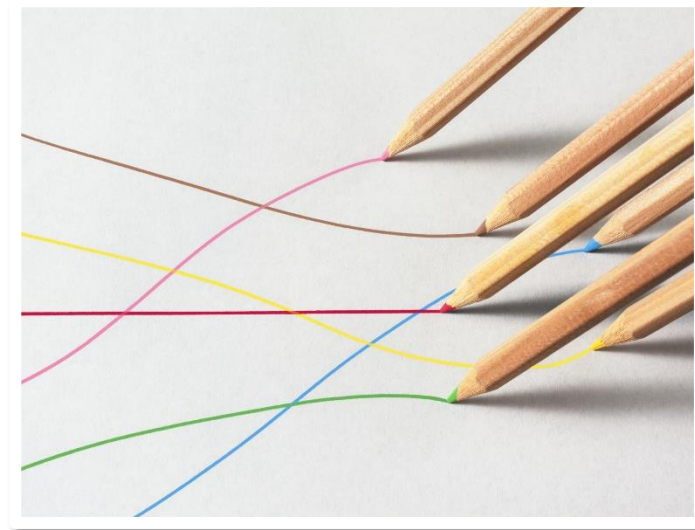
Tekstin sisältö:
Mitä haluan sanoa?
Mitkä asiat lukijan täytyy löytää tästä asiakirjasta?

Miten kirjoitan?

Tekstin muoto:
Miten ilmaisen asiat?
Onko kirjaamiseni rakentavaa ja vaikuttavaa vai leimaavaa ja tuhoavaa?

Pedagoginen kirjoittaminen

- Kirjoita
- Konkreettisesti
- Yksityiskohtaisesti
- Yksiselitteisesti
- Moniäänisesti

Muk. Vehkakoski, Heiskanen & Alasuutari

Pedagoginen kirjoittaminen - miten kirjoitat?

Mitä lapsen vahvuuksiin kirjataan?

- Kiinnostuksenkohteet
- Luonteenvahvuudet
- Normien mukainen toiminta (= mikä onnistuu yhteisten sääntöjen / lapsen kanssa sovittujen sääntöjen mukaan)
- Yksilöllinen tapa toimia
- Oppimistaidot ja tiedot
- Tuen tarpeet

Korhonen, T. 2016.
Lapsen vahvuudet kolmiportaisen tuen asiakirjoissa.

[Linkki](#)

VALTERI

Arviointivaiheessa

- Tavoitteet ja sovitut asiat ovat kysymyksiä - arviointi on vastaus
  - Ovatko sopimamme asiat toteutuneet?
  - Ovatko sovitut menetelmät olleet toimivia?
  - Onko tavoitteet saavutettu? Ovatko ne edelleen ajankohtaisia?
  - Missä asiassa jatketaan edelleen sovitulla tavalla?
  - Mitä sovitusta asioista on syytä muuttaa? Miksi?
  - Mitä uutta kirjataan?

PIKKU EI OSAA
PUKEA.
KANNUSTETAAN
PUKEMAAN

ODOTTELU ON
PIKULLE VAIKEAA.
NÄISSÄ HETKISSÄ
AIKUISEN
KOKOAIKAINEN
TUKI ON
TÄRKEÄÄ.

KUVASTRUK-
TUURI ON
VAHVISTANUT
PIKUN
TOIMINNANOH-
JAUSTAITOJA.
SELVÄSTI JO
LYHYEN KOKEILUN
JÄLKEEN.

MITKÄ MERKINNÄT HALUAISIT LUKEA LAPSESI VASUSTA?

PIKKU ON
HARJOITELLUT
LEIKKAAMISTA
TODELLA
SINNIKKÄÄSTI,
VAIKKA SE ON
VAIKEAA.
MALLINA MYÖS
MUILLE!

PUKEMISTA ON
HARJOITELTU
PIKUN KANSSA.
RAUHALLINEN
PUKEMISTILANNE
ON PIKULLE
TÄRKEÄ. NAPITUS
JA VETSKARIN-
SULKEMINEN
SUJUU!

PIKKU HÄRKKII
USEIN MUISTA
LAPSI ESIM.
NIPISTEMALLÄ
JA TÖNIMÄLLÄ.
EI MUUTA
KÄYTÖSÄÄN,
VAIKKA AIKUISEN
KIELTÄÄ.

THIS OR THAT

Epätarkka

Konkreettinen

EPÄTARKKA VS. KONKREETTINEN

Tuetaan
kielen
oppimista

Nimetään asioita
arjessa ja
pyydetään Pikkua
toistamaan.

VALTERI

THIS OR THAT

Niukka

Yksityiskohtainen

NIUKKA VS. YKSITYISKOHTAINEN

Pikku osaa
vähän suomea.

Pikun suomenkielen
sanavarasto on noin 50
sanaa: Perheenjäsenten
nimet, arkisanastoa, v^ärit

VALTERI

THIS OR THAT

Monitulkintainen

Yksiselitteinen

MONITULKINTAINEN VS. YKSISELITTEINEN

Säännöllisesti
kielellistä tukea

Kielen tukena arjessa
tapahtuvan tuen lisäksi
kielikerho 1 krt/vk, tulossa
pt-arvio

VALTERI

THIS OR THAT

Ammattilais-
johtoisuus

Yhteistyö /
osallisuus

AMMATTILAISSJOHTOISUUS VS. YHTEISTYÖ/OSALLISUUS

Pikku näyttää nauttivan
satuhetkistä.
Päiväkodissa luetaan
päivittäin

Pikku on kuvien avulla
käydyssä keskustelussa
kertonut tykkäävänsä
lukuhetkistä. Tämän tiedon
vahvistavat myös vanhemmat.
Luetaan päivittäin.

Ylläpidä toiveikkuutta, katso tulevaisuuteen ja näe mahdollisuuksia

Kukaan ihminen ei halua tulla nähdyksi ongelmana. On eri asia kuulla olevansa oppimispolun alkuvaiheessa ja saavansa apua ja tukea harjoitteluun kuin kuulla, ettei osaa, ei ehkä vielääkään osaa ja ettei ole oppinut.

Kun puhe rakentuu toivon ja luottamuksen varaan, myös lapsi voi olla paikalla kuuntelemassa sitä ja ottaa siihen itse kantaa.

Vanhemmille on merkityksellistä kuulla, että lapsessa on potentiaalia ja mahdollisuuksia, joiden esiin saaminen on yhteinen tehtävä.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen, osa 1, 2 ja 3

Noora Heiskanen

Mikä on lapsen varhaiskasvatussuunnitelma?

- Lasten ja vanhempien osallisuus
- Tuen tarpeet ja vahvuudet
- Tavoitteet ja menetelmät
- Arviointi

Miksi varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan?

Mitä asiakirjaan kirjoitetaan?

<https://www.youtube.com/watch?v=P7tmejFim-g>

<https://www.youtube.com/watch?v=OUOzyXIZKw>

<https://www.youtube.com/watch?v=eTuONuZTwcU>

Osa 3:
Lapsen vasu osaksi varhaiskasvatuksen arjen pedagogiikkaa

Lähdeaineistoa vasu-työn tueksi

- Heiskanen, N. & Syrjämäki, M. (toim.) 2022. Pienet tuetut askeleet. Varhaiskasvatuksen uudistuva tuki ja kehittyvät käytännöt. PS-kustannus.
- OKM 2022: Oikeus oppia -työryhmän loppuraportti. [Linkki](#)
- OPH 2022. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. [Linkki](#)
- OPH: Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma -mallilomake ja ohjeistus. [Linkki](#)

VALTERI

Kiitos!

Riina Niutanen
riina.niutanen@valteri.fi

